

TA CZYNNOŚĆ SIĘ SKOŃCZYŁA
CZY NIE? ROZRÓŻNIAMY CZASOWNIKI
DOKONANE I NIEDOKONANE

DOROTA
SZMIDT

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń

Bożena Świąch

dr Beata Rola

Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Ta czynność się skończyła czy nie? Rozróżniamy czasowniki dokonane i niedokonane (1 godz. w kl. V)

Cele:

Cel ogólny

Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.

Cele nauczyciela

Uczeń:

- rozpoznaje czasowniki, analizuje ich postać,
- formułuje odpowiedzi na pytania ogólne i szczegółowe,
- sporządza notatkę – uzupełnia tabelę/schemat,
- nazywa swoje stany emocjonalne,
- formułuje informację zwrotną.

Cele w języku ucznia:

- rozpoznajesz czasowniki dokonane i niedokonane,
- umiesz sporządzić notatkę, czyli uzupełnić tabelę/schemat,
- potrafisz nazywać swoje uczucia i przeżycia.

Metody/Techniki pracy:

praca z tekstem, instrukcją, obserwacja.

Formy pracy:

grupowa, zbiorowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

kartki z rozsypanką czasowników dokonanych i niedokonanych, karty pracy, prezentacja PowerPoint.

Opis przebiegu zajęć

Część wstępna

Poinformowanie o celu lekcji – postawienie pytania kluczowego, wykorzystanie krótkiej prezentacji PowerPoint.

Część właściwa

Uczniowie pracują zespołowo – czytają polecenia i zapisują odpowiedzi na kartach pracy. Zadaniem nauczyciela jest pilnowanie, aby pracowali rytmicznie, oraz wspieranie w sytuacji trudności. Po ćwiczeniach następują prezentacje wyników pracy grup i zweryfikowanie informacji zapisanych przez uczniów z wykorzystaniem prezentacji PowerPoint.

Część zamykająca

Wykonanie przez uczniów ostatniego ćwiczenia na karcie pracy polegającego na nazwaniu ich uczuć i przeżyć:

- a) w trakcie obserwacji i szukania rozwiązań,
- b) w sytuacji poznania odpowiedzi zaproponowanych przez nauczyciela.

Informacja zwrotna – uczniowie kończą zdania:

Potrafię już...

Wiem, że...

Dowiem się jeszcze, jak...

Komentarz metodyczny

Uczniowie ze SPE mają pomoc: karteczki z czasownikami oznaczonymi jako dokonane/niedokonane, na karcie pracy mogą zapisywać mniej przykładów; nauczyciel odczytuje instrukcję, zadaje pytania pomocnicze, udziela informacji zwrotnej o aktualnych osiągnięciach oraz wskazuje sposoby pracy nad pokonywaniem trudności.

Uczniowie mogą zapisywać oryginalne odpowiedzi, według własnego pomysłu.

Oceniają się nawzajem po koleżeńsku.

W myśl „głaskologii” (pojęcia z książki Miłosza Brzezińskiego pod takim tytułem, odwołującego się do „głasków”, czyli interakcji w zakresie m.in. wzmacniania samooceny) nauczyciel udziela pochwał za osiągnięcia, instruuje, jak uczeń może rozróżniać czasowniki dokonane i niedokonane.

Podstawa programowa – obszar II., punkt 1. **Gramatyka języka polskiego** – 3) [uczeń] *dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi* – w kl. IV; *odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych* – w kl. V.